II

(EY:n ja Euratomin perustamissopimuksia soveltamalla annetut säädökset, joiden julkaiseminen ei ole pakollista)

PÄÄTÖKSET

NEUVOSTO

NEUVOSTON PÄÄTÖS,

tehty 18 päivänä helmikuuta 2008,

Turkin tasavallan liittymiskumppanuuden periaatteista, ensisijaisista tavoitteista ja ehdoista sekä päätöksen 2006/35/EY kumoamisesta

(2008/157/EY)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen,

ottaa huomioon Turkille osana liittymistä valmistelevaa strategiaa annettavasta avusta ja erityisesti liittymistä valmistelevan kumppanuuden luomisesta 26 päivänä helmikuuta 2001 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 390/2001 [1] ja erityisesti sen 2 artiklan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Asetuksen (EY) N:o 390/2001 mukaan neuvosto päättää komission ehdotuksesta määräenemmistöllä Turkille luotavan liittymiskumppanuuden periaatteista, ensisijaisista tavoitteista, välitavoitteista ja edellytyksistä sekä siihen myöhemmin sovellettavista merkittävistä muutoksista.

(2) Tämän perusteella neuvosto hyväksyi Turkin tasavallan liittymistä valmistelevan kumppanuuden vuosina 2001 ja 2003 [2].

(3) Komission vuonna 2004 antamassa Turkkia koskevassa suosituksessa korostettiin, että Euroopan unionin olisi edelleen seurattava poliittisten uudistusten etenemistä ja että vuonna 2005 olisi esitettävä tarkistettu liittymiskumppanuus. Sen mukaisesti neuvosto hyväksyi tarkistetun kumppanuuden helmikuussa 2006 [3].

(4) Joulukuussa 2004 Eurooppa-neuvosto totesi päätelmissään, että Euroopan unioni seuraa jatkossakin tarkkaan poliittisten uudistusten etenemistä liittymiskumppanuudessa uudistusprosessille asetettujen ensisijaisten tavoitteiden perusteella.

(5) Jäsenvaltiot aloittivat 3 päivänä lokakuuta 2005 neuvottelut Turkin kanssa maan liittymisestä Euroopan unioniin. Neuvottelujen eteneminen riippuu Turkin liittymiseen valmistautumisessa tapahtuvasta edistymisestä, jota mitataan muun muassa säännöllisesti tarkistettavan liittymiskumppanuuden täytäntöönpanolla.

(6) Laajentumisstrategiaa sekä vuosien 2006 ja 2007 tärkeimpiä haasteita koskevassa komission tiedonannossa ilmoitettiin, että kumppanuudet saatettaisiin ajan tasalle vuoden 2007 lopulla.

(7) Neuvosto sopi 11 päivänä joulukuuta 2006, että hallitustenvälisessä konferenssissa kokoontuvat jäsenvaltiot eivät päättäisi avata kahdeksaa neuvottelulukua, jotka koskevat Turkin Kyproksen tasavallalle asettamien rajoitusten kannalta merkityksellisiä politiikan aloja, eivätkä saattaisi neuvottelulukuja toistaiseksi päätökseen, ennen kuin komissio on varmistanut, että Turkki on täyttänyt lisäpöytäkirjaa koskevat sitoumuksensa.

[1] EYVL L 58, 28.2.2001, s. 1.
[2] Päätös 2001/235/EY (EYVL L 85, 24.3.2001, s. 13) ja päätös 2003/398/EY (EUVL L 145, 12.6.2003, s. 40).
[3] Päätös 2006/35/EY (EUVL L 22, 26.1.2006, s. 34).

(8) Neuvosto antoi 17 päivänä heinäkuuta 2006 asetuksen (EY) N:o 1085/2006 liittymistä valmistelevasta tukivälineestä ([1]) (IPA-asetus), jolla otetaan käyttöön uusi kehys liittymistä valmisteleville maille myönnettävää rahoitustukea varten.

(9) Tämän vuoksi olisi tarkoituksenmukaista hyväksyä tarkistettu liittymiskumppanuus, jolla nykyinen kumppanuus saatetaan ajan tasalle uusien ensisijaisten tavoitteiden määrittelemiseksi jatkotoimille Turkin valmisteluja Euroopan unioniin lähentymisessä käsittelevän vuoden 2007 määräaikaiskertomuksen päätelmien perusteella.

(10) Jäsenyyden valmistelemiseksi Turkin olisi laadittava suunnitelma, johon sisältyy aikataulu ja erityistoimet liittymiskumppanuuden ensisijaisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

(11) Päätös 2006/35/EY olisi kumottava.

ON PÄÄTTÄNYT SEURAAVAA:

1 artikla

Asetuksen (EY) N:o 390/2001 2 artiklan mukaisesti Turkin liittymiskumppanuuteen sisältyvät periaatteet, ensisijaiset tavoitteet, välitavoitteet ja edellytykset luetellaan tämän päätöksen liitteessä.

2 artikla

Liittymiskumppanuuden toteuttamista tarkastelevat ja valvovat assosiaatiosopimuksella perustetut elimet ja neuvosto komission antamien vuosittaisten kertomusten perusteella.

3 artikla

Kumotaan päätös 2006/35/EY.

4 artikla

Tämä päätös tulee voimaan kolmantena päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tehty Brysselissä 18 päivänä helmikuuta 2008.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

D. RUPEL

([1]) EUVL L 210, 31.7.2006, s. 82.

LIITE

TURKIN VUODEN 2007 LIITTYMISKUMPPANUUS

1. JOHDANTO

Luxemburgissa vuoden 1997 joulukuussa kokoontunut Eurooppa-neuvosto päätti, että liittymiskumppanuus on liittymistä valmistelevan vahvistetun strategian ydin, jolla kaikki ehdokasmaille suunnatun tuen muodot realisoituvat yksissä ja samoissa puitteissa. Tällä tavoin yhteisö kohdistaa tukensa kunkin ehdokasvaltion erityistarpeisiin ja tukee niitä liittymisongelmien erityisongelmien ratkaisemisessa.

Neuvosto hyväksyi Turkin ensimmäisen liittymiskumppanuuden maaliskuussa 2001. Komission lokakuussa 2002 julkistamassa laajentumisen strategia-asiakirjassa todettiin, että komissio aikoo tehdä ehdotuksen Turkkia koskevasta tarkistetusta liittymiskumppanuudesta. Komissio esitti maaliskuussa 2003 tarkistetun liittymiskumppanuuden, ja neuvosto hyväksyi sen saman vuoden toukokuussa. Lokakuussa 2004 antamassaan suosituksessa komissio ehdotti, että poliittisen uudistusprosessin jatkuvuuden ja peruuttamattomuuden takaamiseksi Euroopan unionin olisi jatkossakin seurattava poliittisten uudistusten etenemistä tarkasti. Komissio ehdotti vuonna 2005 erityisesti tarkistetun liittymiskumppanuuden hyväksymistä: neuvosto hyväksyi sen tammikuussa 2006. Kumppanuudet on tapana saattaa ajan tasalle kahden vuoden välein edellyttäen, että niissä esitettyjen lyhyen aikavälin ensisijaisten tavoitteiden toteuttaminen on edennyt odotusten mukaisesti. Näin ollen komissio ehdottaa liittymiskumppanuuden uudistamista.

Turkin olisi laadittava suunnitelma, johon sisältyy aikataulu ja erityistoimet liittymiskumppanuuden ensisijaisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

Tarkistettu liittymiskumppanuus luo perustan tietyille politiikan välineille ja/tai rahoitusvälineille, joilla Turkkia autetaan sen jäsenyysvalmisteluissa. Tarkistettu liittymiskumppanuus on myös tulevien poliittisten uudistusten perusta ja mitta-asteikko edistymistä arvioitaessa.

2. PERIAATTEET

Turkin tärkeimmät ensisijaiset tavoitteet liittyvät sen valmiuksiin täyttää Kööpenhaminan Eurooppa-neuvostossa vuonna 1993 määritellyt edellytykset ja neuvoston 3 päivänä lokakuuta 2005 vahvistamaan neuvottelukehykseen sisältyvät vaatimukset.

3. ENSISIJAISET TAVOITTEET

Liittymiskumppanuuteen sisältyvien ensisijaisten tavoitteiden valinnassa on perusteena käytetty maan realistisia mahdollisuuksia saavuttaa tavoitteet tai edistyä niiden saavuttamisessa huomattavasti lähivuosien aikana. Tavoitteet jaetaan lyhyen aikavälin tavoitteisiin, jotka odotetaan saavutettavan vuoden tai kahden kuluessa, ja keskipitkän aikavälin tavoitteisiin, jotka odotetaan saavutettavan kolmen tai neljän vuoden kuluessa. Tavoitteet liittyvät sekä lainsäädäntöön että sen täytäntöönpanoon.

Tarkistetussa liittymiskumppanuudessa määritetään Turkin liittymisvalmistelujen ensisijaiset alat. Turkin on kuitenkin lopulta pyrittävä ratkaisemaan kaikki määräaikaiskertomuksissa esiin otetut kysymykset, mukaan lukien poliittisen uudistusprosessin vahvistaminen sen peruuttamattomuuden takaamiseksi ja sen yhdenmukaisen täytäntöönpanon varmistamiseksi koko maassa ja hallinnon kaikilla tasoilla. Lisäksi on tärkeää, että Turkki täyttää lainsäädännön lähentämistä ja yhteisön säännöstön täytäntöönpanoa koskevat sitoumukset, jotka on annettu assosiaatiosopimuksen, tulliliitosta tehdyn sopimuksen ja EY:n ja Turkin assosiaationeuvoston päätösten nojalla annettujen, muun muassa maataloustuotteiden kauppajärjestelmää koskevien sitoumusten mukaisesti.

3.1 LYHYEN AIKAVÄLIN ENSISIJAISET TAVOITTEET

Poliittinen vuoropuhelu

Demokratia ja oikeusvaltio

Julkishallinto

— Turkin on jatkettava julkishallinnon ja henkilöstöpolitiikan uudistusta tehokkuuden, vastuullisuuden ja avoimuuden lisäämiseksi.

— Turkin on vahvistettava paikallishallintoa uudistamalla keskushallintoa, siirtämällä toimivaltaa paikallishallintoelimille ja osoittamalla niille riittävät resurssit.

— Turkin on pantava täytäntöön lainsäädäntö, jonka tarkoituksena on täysin toimivan oikeusasiamiesjärjestelmän perustaminen.

— Turkin on annettava tilintarkastustuomioistuinta koskeva lainsäädäntö ja pantava se täytäntöön.

Turvallisuusjoukkojen siviilivalvonta

— Turkin on tehostettava armeijan siviilivalvonnan saattamista vastaamaan EU:n jäsenvaltioiden käytäntöjä. Sen on varmistettava, että armeija ei puutu poliittiseen keskusteluun ja että siviiliviranomaiset käyttävät turvallisuuskysymyksiin liittyviä valvontavaltuuksiaan täysimääräisesti, myös kansallisen turvallisuusstrategian laadinnassa ja sen täytäntöönpanossa.

— Turkin on edettävä turvallisuusasioissa kohti suurempaa vastuullisuutta ja avoimuutta.

— Turkin on perustettava sotilas- ja puolustuspolitiikan ja kaikkien niihin liittyvien menojen parlamentaarinen valvontajärjestely, johon kuuluu myös ulkoinen tarkastus.

— Turkin on rajattava sotilastuomioistuinten toimivalta koskemaan yksinomaan sotilashenkilöstön sotilastehtäviä.

Oikeusjärjestelmä

— Turkin on muun muassa koulutukseen panostamalla tehostettava pyrkimyksiä varmistaa, että oikeuslaitoksen tulkinta ihmisoikeuksiin ja perusvapauksiin liittyvästä lainsäädännöstä on ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn yleissopimuksen (Euroopan ihmisoikeussopimus), Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen (EIT) oikeuskäytännön ja Turkin perustuslain 90 §:n mukaista.

— Turkin on varmistettava, että oikeuslaitos on riippumaton muista valtioelimistä, erityisesti tuomarien ja syyttäjien korkean neuvoston sekä niiden toiminnan valvontajärjestelmän osalta. Samoin on varmistettava, että tuomarien ja syyttäjien korkea neuvosto edustaa oikeuslaitosta kokonaisuudessaan.

— Turkin on tehostettava oikeuslaitoksen toimintaa etenkin parantamalla sen institutionaalisia valmiuksia ja antamalla uusi siviiliprosessilaki.

— Turkin on edettävä alueellisten väliasteen muutoksenhakutuomioistuinten perustamisessa.

Lahjonnan vastainen toiminta

— Turkin on laadittava kokonaisvaltainen lahjonnan vastainen strategia, johon kuuluu korkean tason lahjonnan torjuminen, ja luotava keskustason elin valvomaan sen täytäntöönpanoa, myös laatimalla tilastotietoja. Samoin sen on parannettava kaikkien lahjonnan torjuntaan osallistuvien instituutioiden välistä koordinointia.

— Turkin on varmistettava virkamiesten eettisen käytöksen periaatteita koskevan asetuksen täytäntöönpano ja ulotettava sen säännökset koskemaan myös vaaleilla valittuja edustajia sekä oikeuslaitoksen, yliopistojen ja armeijan henkilöstöä.

— Turkin on rajoitettava poliitikoille ja virkamiehille myönnettävää koskemattomuutta parhaiden eurooppalaisten toimintatapojen mukaisesti ja parannettava puolueiden ja vaalikampanjoinnin rahoituksen läpinäkyvyyttä koskevaa lainsäädäntöä.

Ihmisoikeudet ja vähemmistöjen suojelu

Ihmisoikeuksia koskevan kansainvälisen oikeuden noudattaminen

— Turkin on ratifioitava YK:n kidutuksen vastaisen yleissopimuksen valinnainen pöytäkirja, jossa määrätään suljettuja laitoksia koskevan riippumattoman valvontajärjestelmän perustamisesta.

Euroopan ihmisoikeustuomioistuin

— Turkin on noudatettava Euroopan ihmisoikeussopimusta ja huolehdittava EIT:n tuomioiden täysimääräisestä täytäntöönpanosta.

— Turkin on muutettava rikosprosessilakia sen varmistamiseksi, että oikeus asian uudelleen käsittelyyn toteutuu EIT:n asiaa koskevien tuomioiden mukaisesti.

Ihmisoikeuksien edistäminen ja täytäntöönpano

— Turkin on perustettava riippumaton kansallinen ihmisoikeuksia käsittelevä elin ja osoitettava sille riittävät resurssit YK:n asiaa koskevien periaatteiden mukaisesti. Turkin on seurattava ihmisoikeustapauksia, myös tilastotietojen kautta.

— Turkin on jatkettava koulutuksen antamista lainvalvontaviranomaisille ihmisoikeuskysymyksistä ja tutkintatekniikoista.

Kansalaisoikeudet ja poliittiset oikeudet

Kidutuksen ja epäasiallisen kohtelun estäminen

— Turkin on varmistettava kidutuksen ja epäasiallisen kohtelun ”nollatoleranssi-politiikan” puitteissa käyttöön otettujen toimenpiteiden täytäntöönpano Euroopan ihmisoikeussopimuksen ja kidutuksen vastaisen komitean suositusten mukaisesti.

— Turkin on varmistettava Istanbulin pöytäkirjan täytäntöönpano koko maassa erityisesti lisäämällä lääketieteellistä asiantuntemusta.

— Turkin on tehostettava rankaisemattomuuden vastaisia toimia. Sen on varmistettava, että syyttäjät tutkivat tapaukset ripeästi ja tehokkaasti niin, että tuomioistuimet voivat todeta syylliset ja määrätä heille rangaistuksen.

Oikeussuojan saatavuus

— Turkin on tehostettava toimia riittävän oikeusavun ja laadukkaiden tulkkauspalvelujen takaamiseksi.

Sananvapaus

— Turkin on tarkistettava sananvapauslainsäädäntöään ja pantava se täytäntöön, mukaan lukien lehdistönvapaus, varmistaakseen sananvapauden täysimääräisen kunnioittamisen Euroopan ihmisoikeussopimuksen ja EIT:n oikeuskäytännön mukaisesti.

— Turkin on korjattava niiden ihmisten tilanne, jotka on asetettu syytteeseen tai tuomittu rangaistukseen väkivallattomien mielenilmauksien vuoksi.

Kokoontumis- ja yhdistymisvapaus

— Turkin on jatkettava kaikkien yhdistymisvapauteen ja rauhanomaisen kokoontumisen vapauteen liittyvien uudistusten täytäntöönpanoa Euroopan ihmisoikeussopimuksen ja siihen liittyvän oikeuskäytännön mukaisesti. Turkin on pantava täytäntöön toimenpiteitä turvallisuusjoukkojen liiallisen voimankäytön estämiseksi.

— Turkin on mukautettava puolueita koskevaa lainsäädäntöään EU:n jäsenvaltioiden parhaisiin käytäntöihin.

Kansalaisjärjestöt

— Turkin on tuettava edelleen kansalaisyhteiskunnan kehitystä ja sen osallistumista julkisen sektorin toimintalinjojen laadintaan.

— Turkin on edistettävä avointa kommunikaatiota ja yhteistyötä kaikkien turkkilaisen kansalaisyhteiskunnan alojen ja niiden eurooppalaisten kumppanien välillä.

Uskonnonvapaus

— Turkin on toteutettava tarvittavat toimenpiteet suvaitsevan ilmapiirin luomiseksi, jotta uskonnonvapaus käytännössä täysin toteutuu.

Euroopan ihmisoikeussopimuksen ja EIT:n oikeuskäytännön mukaisesti:

— Turkin on tarkistettava uskonnollisia yhdyskuntia koskevaa lainsäädäntöään ja pantava se täytäntöön.

— Turkin on tulkittava ja sovellettava voimassa olevaa lainsäädäntöä, kunnes uskonnollisia yhdyskuntia koskeva uusi laki annetaan ja pannaan täytäntöön.

— Turkin on varmistettava, että muutkin uskonnolliset yhteisöt kuin islaminuskoiset yhteisöt voivat hankkia oikeushenkilön aseman ja käyttää oikeuksiaan.

— Turkin on varmistettava muiden kuin islaminuskoisten mahdollisuus järjestää uskonnollista koulutusta, papiston koulutus mukaan luettuna.

— Turkin on varmistettava turkkilaisten ja ulkomaalaisten yhdenvertainen kohtelu, kun on kyse uskonnonvapauden harjoittamisesta järjestäytyneiden uskonnollisten yhteisöjen toimintaan osallistumalla.

— Turkin on annettava lainsäädäntöä estääkseen syytetoimien ja tuomioiden kohdistumisen toistuvasti sellaisiin henkilöihin, jotka kieltäytyvät asepalveluksesta omantunnon syistä tai uskonnollisesta vakaumuksesta.

Taloudelliset ja sosiaaliset oikeudet

Naisten oikeudet

— Turkin on jatkettava toimia naisten oikeuksiin liittyvän lainsäädännön täytäntöön panemiseksi ja kaikenlaisen naisiin kohdistuvan väkivallan torjumiseksi, mukaan lukien kunniarikokset. Turkin on varmistettava erikoiskoulutus tuomareille, syyttäjille, lainvalvontaviranomaisille, kunnallisviranomaisille ja muille toimivaltaisille instituutioille sekä tehostettava pyrkimyksiä perustaa kaikkiin suurempiin kuntiin turvapaikkoja väkivallan uhassa eläville naisille nykyisen lainsäädännön mukaisesti.

— Turkin on jatkettava suuren yleisön ja erityisesti miesten valistamista tasa-arvokysymyksistä ja edistettävä naisen asemaa yhteiskunnassa muun muassa varmistamalla naisten tasapuoliset mahdollisuudet kouluttautua, hakeutua työmarkkinoille sekä osallistua politiikkaan ja muuhun yhteiskuntaelämään. Turkin on tuettava naisjärjestöjen kehittämistä näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.

Lasten oikeudet

— Turkin on varmistettava lastensuojelulain täytäntöönpano kokonaisuudessaan ja edistettävä lasten oikeuksien suojelua eurooppalaisten ja kansainvälisten vaatimusten mukaisesti.

— Turkin on jatkettava toimia lapsityövoiman käytön ja lasten köyhyyden torjumiseksi ja katulasten tilanteen parantamiseksi.

Työntekijöiden oikeudet ja ammattiyhdistykset

— Turkin on varmistettava, että ammattiyhdistysten kaikkia oikeuksia kunnioitetaan EU:n vaatimusten ja kansainvälisen työjärjestön (ILO) yleissopimusten mukaisesti erityisesti järjestäytymisoikeuden, lakko-oikeuden ja kollektiivisen neuvotteluoikeuden osalta.

— Turkin on vahvistettava työmarkkinaosapuolten vuoropuhelua entisestään sekä helpotettava ja tuettava yhteistyötä EU-kumppanien kanssa.

Syrjinnän vastainen politiikka

— Turkin on taattava sekä lainsäädännössä että käytännössä kaikille yksilöille täydet ihmisoikeudet ja perusvapaudet ilman kieleen, poliittiseen mielipiteeseen, sukupuoleen, rotuun tai etniseen alkuperään, uskontoon tai uskoon, vammaisuuteen, ikään tai sukupuoliseen suuntautuneisuuteen perustuvaa syrjintää.

— Turkin on lisättävä pyrkimyksiä tarkistaa opetussuunnitelmia ja oppikirjoja siten, että niistä poistetaan syrjinnäksi tulkittavat kohdat.

Vähemmistöjen oikeudet, sivistykselliset oikeudet ja vähemmistöjen suojelu

— Turkin on huolehdittava kulttuurisesta monimuotoisuudesta ja edistettävä vähemmistöjen kunnioittamista ja suojelua Euroopan ihmisoikeussopimuksen, kansallisten vähemmistöjen suojelua koskevan puiteyleissopimuksen periaatteiden ja jäsenvaltioiden parhaiden käytäntöjen mukaisesti.

— Turkin on taattava vähemmistöjen oikeudellinen suoja ja erityisesti Euroopan ihmisoikeussopimuksen ensimmäisen lisäpöytäkirjan mukainen oikeus omaisuudensuojaan.

Sivistykselliset oikeudet

— Turkin on parannettava muiden kuin turkinkielisten radio- ja televisiolähetysten saatavuutta erityisesti poistamalla jäljellä olevat lakisääteiset rajoitukset.

— Turkin on hyväksyttävä tarvittavat toimenpiteet muiden kielten kuin turkin opettamisen tukemiseksi.

Tilanne itä- ja kaakkoisosassa

— Turkin on kehitettävä kokonaisvaltainen lähestymistapa alueellisten erojen vähentämiseksi ja erityisesti tilanteen parantamiseksi Turkin kaakkoisosassa, pyrkien parantamaan kaikkien Turkin kansalaisten taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä mahdollisuuksia, kurdit mukaan luettuina.

— Turkin on lakkautettava kylävartiointijärjestelmä maan kaakkoisosassa.

— Alue on puhdistettava jalkaväkimiinoista.

Maansisäiset pakolaiset

— Turkin on jatkettava toimenpiteitä, joilla helpotetaan maansisäisten pakolaisten paluuta alkuperäisille asuinseuduilleen YK:n pääsihteerin erityisedustajan suositusten mukaisesti.

— Turkin on jatkettava terrorismista ja terrorismin torjunnasta aiheutuneiden tappioiden korvaamista koskevan lain täytäntöönpanoa. Sen on myös huolehdittava siitä, että uhreille maksetaan korvaukset oikeudenmukaisesti ja viivytyksettä.

Alueelliset kysymykset ja kansainväliset velvoitteet

Kypros

— Turkin on tuettava aktiivisesti pyrkimyksiään panna täytäntöön heinäkuun kahdeksannen päivän prosessi, jonka on määrä johtaa Kyproksen ongelman kokonaisvaltaiseen ja elinkelpoiseen ratkaisuun YK:n puitteissa ja Euroopan unionin perustana olevien periaatteiden mukaisesti, mukaan lukien konkreettiset toimet, joilla edistetään tällaiselle kokonaisvaltaiselle ratkaisulle suopeata ilmapiiriä.

— Turkin on pantava kaikilta osin täytäntöön pöytäkirja, jolla Ankaran sopimusta muutetaan uusien jäsenvaltioiden unioniin liittymisen huomioon ottamiseksi, mukaan lukien kaikkien nykyisten rajoitusten poistaminen Kyproksen lipun alla purjehtivilta aluksilta ja Kyproksen kaupankäyntiä palvelevilta aluksilta ([1]).

— Turkin on toteutettava konkreettisia toimia Turkin ja kaikkien EU:n jäsenvaltioiden, Kyproksen tasavalta mukaan luettuna, kahdenvälisten suhteiden normalisoimiseksi mahdollisimman pian ([1]).

Rajariitojen rauhanomainen ratkaiseminen

— Turkin on jatkettava pyrkimyksiään selvittämättömien rajariitojen ratkaisemiseksi YK:n peruskirjan mukaista riitojen rauhanomaisen ratkaisemisen periaatetta noudattaen, käyttäen tarvittaessa hyväksi Kansainvälisen tuomioistuimen toimivaltaa.

— Turkin on yksiselitteisesti sitouduttava hyvien naapuruussuhteiden ylläpitoon, selvitettävä kaikki erimielisyyttä naapurimaiden kanssa aiheuttavat asiat ja pidätyttävä uhkauksista ja toimista, jotka voisivat vaikuttaa kielteisesti rajakiistojen rauhanomaiseen ratkaisemiseen.

Assosiaatiosopimuksen mukaiset velvoitteet

— Turkin on pantava täytäntöön assosiaatiosopimuksen yhteydessä annetut sitoumukset, mukaan lukien tulliliitto.

Taloudelliset kriteerit

— Turkin on jatkettava tarkoituksenmukaisen finanssi- ja rahapolitiikan harjoittamista ja toteutettava tarvittavia toimenpiteitä kansantalouden vakauden ja ennustettavuuden säilyttämiseksi. Sen on myös luotava kestävä ja tehokas sosiaaliturvajärjestelmä.

— Turkin on entisestään parannettava talouspolitiikan koordinointia eri instituutioiden ja eri politiikanalojen kesken, jotta talouspolitiikalle saataisiin johdonmukainen ja kestävä toimintakehys.

— Turkin on jatkettava valtionyritysten yksityistämistä.

— Turkin on jatkettava markkinoiden vapauttamista ja hintauudistuksia erityisesti energiasektorilla ja maataloudessa.

— Turkin on pyrittävä ratkaisemaan työmarkkinoiden epätasapaino. Tilanteen korjaamiseksi sen on parannettava työmarkkinoiden kannustimia ja joustoa osallistumisen ja työllisyyden parantamiseksi. Sen on myös parannettava yleissivistävää ja ammatillista koulutusta maataloudesta palvelutalouteen siirtymisen kannustamiseksi.

— Turkin on parannettava liiketoimintaympäristöä. Tavoitteen toteutumiseksi sen on tehostettava liiketoimintaan liittyvää lainkäyttöä ja taattava markkinoiden sääntelyviranomaisten riippumattomuus. Lisäksi sen on parannettava konkurssimenettelyjä keinona puuttua markkinoilta poistumisen esteisiin.

— Turkin on löydettävä keinot puuttua epävirallisen talouteen ja käytettävä niitä.

Edellytykset täyttää jäsenyyteen liittyvät velvoitteet

1 luku: Tavaroiden vapaa liikkuvuus

— Turkin on kumottava tuontiluvat ja muu luvanvaraisuus samoin kuin kohtuuttomat todistuksen esittämistä koskevat vaatimukset muilta tuotteilta kuin käytetyiltä moottoriajoneuvoilta.

— Turkin on toimitettava komissiolle suunnitelma käytettyjen moottoriajoneuvojen tuontiluvista luopumiseksi.

— Turkin on saatettava päätökseen EY:n perustamissopimuksen 28–30 artiklan vastaisten toimenpiteiden nimeäminen, laadittava suunnitelma niiden kumoamiseksi ja sisällytettävä vastavuoroista tunnustamista koskeva lauseke Turkin oikeusjärjestykseen.

— Turkin on ratkaistava jäljellä oleva kysymys lääkkeisiin liittyvästä tietosuojasta.

([1]) Katso myös Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden 21. syyskuuta 2005 antama julkilausuma.

3 luku: Sijoittautumisoikeus ja palvelujen tarjoamisvapaus

— Turkin on laadittava yksityiskohtainen strategia, jossa esitetään mieluiten aikatauluun sidottuina kaikki ne lainsäädännön lähentämiseen ja institutionaalisten valmiuksien lisäämiseen tähtäävät toimet, joihin maan on ryhdyttävä tämän neuvotteluluvun kattaman yhteisön säännöstön noudattamiseksi.

— Turkin on jatkettava lainsäädäntönsä lähentämistä ammattipätevyyden vastavuoroista tunnustamista koskevan yhteisön säännöstön kanssa, erityisesti ottamalla käyttöön akateemisten tutkintojen tunnustamismenettelystä erillinen menettely ammattitutkintojen tunnustamista varten sekä ammattipätevyyden tunnustamisesta 7 päivänä syyskuuta 2005 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/36/EY ([1]) mukaiset ammattikoulutuksen vähimmäisvaatimukset.

— Turkin on aloitettava lainsäädäntönsä lähentäminen postipalveluja koskevan yhteisön säännöstön kanssa.

4 luku: Pääomien vapaa liikkuvuus

— Turkin on poistettava EU:sta peräisin olevia suoria ulkomaisia sijoituksia koskevat rajoitukset.

— Turkin on aloitettava maksujärjestelmiä koskevan lainsäädännön yhdenmukaistaminen yhteisön säännöstön kanssa.

5 luku: Julkiset hankinnat

— Turkin on annettava yhdelle hankintavirastolle tehtäväksi huolehtia hankintapolitiikan johdonmukaisuudesta ja ohjata sen toteuttamista.

— Turkin on esitettävä kokonaisvaltainen strategia, joka kattaa kaikki lainsäädännön lähentämiseen ja institutionaalisten valmiuksien lisäämiseen tähtäävät uudistukset, jotka maan on toteutettava yhteisön säännöstön noudattamiseksi.

6 luku: Yhtiöoikeus

— Turkin on annettava uusi kauppalaki.

7 luku: Teollis- ja tekijänoikeuslainsäädäntö

— Turkin on lisättävä poliisin, tullin ja tuomioistuinten valmiuksia valvoa teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamista muun muassa parantamalla näiden viranomaisten välistä koordinointia.

— Turkin on puututtava erityisesti tavaramerkkien väärentämiseen ja tuotteiden laittomaan valmistukseen.

8 luku: Kilpailupolitiikka

— Turkin on annettava yhteisön säännöstön vaatimuksia vastaava laki valtiontuista ja perustettava riippumattomasti toimiva valtiontukien valvontaviranomainen, joka pystyy noudattamaan avoimuudesta annettuja sitoumuksia.

— Turkin on saatava valmiiksi EU:n vaatimuksia vastaava teräsalan kansallinen rakenneuudistusohjelma ja hyväksyttävä se.

9 luku: Rahoituspalvelut

— Turkin on jatkettava lainsäädännön lähentämistä luottolaitoksille ja sijoitusyhtiöille asetettuihin uusiin pääomavaatimusten ja muiden asiaan liittyvien ohjeiden kanssa (talletusten vakuusjärjestelmä, toiminnan purkaminen ja uudelleenorganisointi, finanssiryhmittymät, pankkitilit).

— Turkin on vahvistettava vakavaraisuus- ja valvontamääräyksiä niin pankkialalla kuin muullakin rahoitussektorilla. Sen on myös perustettava riippumaton sääntely- ja valvontaviranomainen vakuutus- ja eläkealalle.

10 luku: Tietoyhteiskunta ja tiedotusvälineet

— Turkin on annettava EU:n sääntelykehyksen kanssa yhdenmukainen sähköistä viestintää koskeva laki.

— Turkin on täytettävä loputkin ehdot, joita EU:n vuoden 2002 sääntelykehyksen täytäntöönpano edellyttää.

— Turkin on jatkettava audiovisuaalialan lainsäädännön lähentämistä erityisesti Televisio ilman rajoja -direktiivin kanssa.

11 luku: Maatalous ja maaseudun kehittäminen

— Turkin on perustettava EU:n vaatimusten mukainen virasto hoitamaan asioita, jotka kuuluvat liittymistä valmistelevan tukivälineen maaseudun kehittämistä koskevaan osa-alueeseen.

([1]) EUVL L 255, 30.9.2005, s. 22. Direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna komission asetuksella (EY) N:o 1430/2007 (EUVL L 320, 6.12.2007, s. 3).

— Turkin on poistettava naudanlihan, elävien nautaeläinten ja naudasta saatavien sivutuotteiden kaupan rajoitukset.

12 luku: Elintarviketurvallisuus-, eläinlääkintä- ja kasvinsuojelupolitiikka

— Turkin on annettava elintarvikkeita, rehuja ja eläinlääkintää koskeva puitelaki, joka täyttää EU:n vaatimukset ja mahdollistaa yhteisön säännöstön saattamisen osaksi kansallista lainsäädäntöä kaikilta osin.

— Turkin on varmistettava, että järjestelmä nautaeläinten tunnistamiseksi, rekisteröimiseksi ja niiden siirtojen rekisteröimiseksi toimii EU:n säännöstön edellyttämällä tavalla, ja otettava käyttöön lampaiden ja vuohien siirtojen rekisteröintiin soveltuva järjestelmä.

— Turkin on ryhdyttävä tarvittaviin toimiin, jotta Maailman eläintautijärjestö voisi tunnustaa Traakian alueen suu- ja sorkkataudista vapaaksi vyöhykkeeksi, jolla mahdollisen epidemian puhjetessa aloitetaan rokotukset.

— Turkin on luokiteltava kaikki maatalouselintarvikealan laitokset yhteisön säännöstön mukaisesti ja laadittava kyseisiä laitoksia varten kansallinen modernisointiohjelma.

13 luku: Kalatalous

— Turkin on vahvistettava hallinnon rakenteita erityisesti luomalla kaikista kalastusalan kysymyksistä vastaava keskusyksikkö. Myös kalastuksen tarkastus- ja valvontatoimintoja on syytä vahvistaa.

— Turkin on annettava EU:n vaatimusten mukainen tarkistettu kalastuslaki, myös kalavarojen hoidon ja kalastusalusten hallinnoinnin sekä tarkastus- ja valvontatoimien osalta.

14 luku: Liikennepolitiikka

— Turkin on annettava rautatieliikenteen puitelaki, jotta se voisi asteittain avata maan rautatieliikenteen markkinat, ja erotettava infrastruktuurin hallinto ja palvelujen tarjoaminen toisistaan.

— Turkin on jatkettava meriliikennettä koskevan lainsäädännön lähentämistä ja täytäntöönpanoa panostamalla vesien pilaantumisen ehkäisyyn. Merenkulkuhallintoa on vahvistettava entisestään muun muassa parantamalla Turkin laivaston turvallisuutta ja panemalla täytäntöön merenkulun turvallisuutta koskeva yhteisön säännöstö.

— Ilmailun alalla Turkin on jatkettava sellaisen teknisen ratkaisun etsimistä, jolla varmistetaan lentoturvallisuuden asianmukaisen tason takaava viestiliikenne Välimeren kaakkoisalueella.

— Turkin on sitouduttava prosessiin, joka johtaa yhteisön suorittaman nimeämisen tunnustamiseen, ja laadittava selkeä strategia lainsäädännön asteittaiseen yhdenmukaistamiseen yhtenäistä eurooppalaista ilmatilaa koskevan yhteisön säännöstön kanssa.

— Turkin on mukautettava siviili-ilmailun turvallisuutta koskevaa lainsäädäntöään Euroopan siviili-ilmailukonferenssin toimintapoliittisen julistuksen määräysten ja erityispiirteiden huomioon ottamiseksi ja pantava kyseinen lainsäädäntö täytäntöön.

15 luku: Energia

— Turkin on jatkettava lainsäädäntönsä lähentämistä kaasun ja sähkön sisämarkkinoita sekä rajat ylittävää sähkön kauppaa koskevan yhteisön säännöstön kanssa ja pantava kyseinen lainsäädäntö täytäntöön muun muassa energiayhteisösopimuksen mahdollista jäsenyyttä silmällä pitäen. Samoin on varmistettava kaasunsiirtoa koskevien tasapuolisten ja syrjimättömien sääntöjen täytäntöönpano.

— Turkin on jatkettava eri sääntelyviranomaisten valmiuksien kehittämistä ja varmistettava viranomaisten riippumattomuus.

— Turkin on parannettava hallinnollisia valmiuksia ja jatkettava lainsäädännön lähentämistä energiatehokkuuden osalta, edistettävä sähkön ja lämmön tehokasta yhteistuotantoa ja kehitettävä uusiutuvia energianlähteitä liikenteeseen, sähköntuotantoon ja lämmitykseen/jäähdyttämiseen, mukaan lukien tarkoituksenmukaisten ja kunnianhimoisten tavoitteiden ja kannustimien asettaminen.

— Turkin on liityttävä käytetyn polttoaineen ja radioaktiivisen jätteen huollon turvallisuutta koskevaan yleissopimukseen.

16 luku: Verotus

— Turkin on ryhdyttävä käytännön toimiin alkoholituotteiden sekä tuontitupakan ja -savukkeiden syrjivän verotuksen alentamiseksi merkittävästi ja esitettävä komission hyväksyttäväksi selkeät välitavoitteet sisältävä suunnitelma jäljellä olevan syrjivän verotuksen lopettamiseksi.

— Turkin on jatkettava alv- ja valmisteverolainsäädännön yhdenmukaistamista erityisesti verojen rakenteen ja sovellettavien verokantojen osalta.

— Turkin on jatkettava verohallinnon tehostamista ja nykyaikaistamista, mukaan lukien tietotekniikkasektori, parantaakseen lainsäädännön noudattamista, tehostaakseen veronkantoa ja supistaakseen epävirallista taloutta.

18 luku: Tilastot

— Turkin on laadittava kansantalouden tilinpidon tärkeimmät indikaattorit ajallaan EKT 95 -järjestelmää noudattaen.

— Turkin on mukautettava tiedonkeruun menetelmiä ja organisointia voidakseen tuottaa EU:n vaatimusten mukaisia maataloustilastoja.

— Turkin on saatava valmiiksi yritysrekisterin perustamistoimet.

19 luku: Sosiaalipolitiikka ja työllisyys

— Turkin on luotava edellytykset työmarkkinaosapuolten tosiasialliselle vuoropuhelulle kaikilla tasoilla muun muassa antamalla uutta lainsäädäntöä, jolla poistetaan ammattiyhdistystoiminnan rajoitukset ja varmistetaan ammattiyhdistysoikeuksien täysimääräinen toteutuminen.

— Turkin on laadittava analyysi maassa tehtävästä pimeästä työstä ja esitettävä suunnitelma ongelman ratkaisemiseksi osana kokonaisvaltaista toimintasuunnitelmaa, jolla yhteisön säännöstö pannaan täytäntöön koko työvoimaa hyödyttävällä tavalla.

— Turkin on saatettava päätökseen sosiaalista osallisuutta edistävää yhteistä muistiota ja työllisyyspolitiikkojen painopisteiden yhteistä arviointia koskevat valmistelut ja pantava aktiivisesti täytäntöön niiden seurantaprosessit.

20 luku: Yritys- ja teollisuuspolitiikka

— Turkin on hyväksyttävä tarkistettu teollisuuspoliittinen kokonaisstrategia.

22 luku: Aluepolitiikka ja rakennepoliittisten välineiden yhteensovittaminen

— Turkin on ministeriötasolla tehostettava institutionaalisten rakenteiden luomista ja parannettava hallinnollisia valmiuksia ohjelmasuunnittelun, hankevalmistelun, seurannan, arvioinnin sekä varainhoidon ja sen valvonnan osalta, jotta se voi panna täytäntöön liittymistä valmistelevia EU-ohjelmia valmistautuessaan toteuttamaan yhteisön koheesiopolitiikkaa.

23 luku: Oikeuslaitos ja perusoikeudet

— Turkin on tehostettava toimia lainsäädäntönsä lähentämiseksi henkilötietojen suojaa koskevan yhteisön säännöstön kanssa sekä riippumattoman tietosuojaviranomaisen perustamiseksi.

— Muut ensisijaiset tavoitteet: ks. poliittiset arviointiperusteet.

24 luku: Oikeus, vapaus ja turvallisuus

— Turkin on jatkettava kaikkien lainvalvontaelinten vahvistamista ja niiden aseman ja toiminnan lähentämistä eurooppalaisten vaatimusten kanssa muun muassa viranomaisten välistä yhteistyötä kehittämällä. Lisäksi on otettava käyttöön eettiset säännöt ja luotava riippumaton ja tehokas muutoksenhakujärjestelmä kaikkien lainvalvontaelinten vastuuvelvollisuuden tehostamiseksi.

— Turkin on jatkettava toimia turvapaikkakysymyksiä ja muuttoliikettä koskevan kansallisen toimintasuunnitelman toteuttamiseksi (muun muassa vahvistamalla etenemissuunnitelmaa) ja parannettava valmiuksia torjua laitonta siirtolaisuutta kansainvälisten vaatimusten mukaisesti.

— Turkin on tehtävä kiireesti takaisinottosopimus EU:n kanssa.

— Turkin on edistyttävä valmisteluissa kokonaisvaltaisen ja yhteisön säännöstön mukaisen turvapaikkalain antamiseksi muun muassa perustamalla turvapaikkakysymyksiin keskittynyt viranomainen.

— Turkin on jatkettava toimia integroitua rajaturvallisuutta koskevan kansallisen toimintasuunnitelman toteuttamiseksi muun muassa laatimalla tarkka etenemissuunnitelma. Lisäksi olisi ryhdyttävä toimiin viranomaisen perustamiseksi valvomaan uuden rajalain täytäntöönpanoa.

— Turkin on pantava täytäntöön kansallinen strategia järjestäytyneen rikollisuuden torjumiseksi. Sen on tehostettava järjestäytyneen rikollisuuden, huumeiden, ihmiskaupan, petosten, lahjonnan ja rahanpesun torjuntaa.

26 luku: Koulutus ja kulttuuri

— Turkin on lisättävä elinikäisen oppimisen toimintaohjelmaa ja nuorisotoimintaohjelmaa hallinnoivan kansallisen viraston valmiuksia, jotta se selviytyisi lisääntyneestä työmäärästä.

27 luku: Ympäristö

— Turkin on otettava käyttöön kokonaisstrategia yhteisön ympäristösäännöstön saattamiselle asteittain osaksi kansallista lainsäädäntöä sekä kyseisen säännöstön täytäntöönpanolle ja sen soveltamisen valvomiselle. Strategiaan on sisällyttävä suunnitelmat, joilla lisätään tarvittavia hallinnollisia valmiuksia kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla ja joilla varmistetaan vaadittava rahoitus, sekä välitavoitteet ja aikataulut.

— Turkin on jatkettava yhteisön ympäristösäännöstön ja erityisesti horisontaalisen ja puitelainsäädännön saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä, sen täytäntöönpanoa ja sen soveltamisen valvontaa, muun muassa ympäristövaikutusten arvioinnin osalta, mukaan lukien rajat ylittävät vaikutukset, sekä hallinnollisten valmiuksien tehostamista.

— Turkin on vahvistettava kansallinen jätehuoltosuunnitelma.

28 luku: Kuluttaja-asiat ja terveyden suojelu

— Turkin on lähennettävä lainsäädäntöään yhteisön kuluttajansuoja- ja terveyssäännöstöön muun muassa veren, kudosten, solujen ja tupakan osalta ja taattava riittävät hallintorakenteet ja täytäntöönpanovalmiudet.

— Turkin on muun muassa koulutuksen avulla parannettava tuomioistuinten valmiuksia kuluttajansuojalainsäädännön johdonmukaisen tulkinnan varmistamiseksi.

29 luku: Tulliliitto

— Turkin on yhdenmukaistettava vapaakauppa-alueita koskevaa lainsäädäntöään yhteisön säännöstön kanssa erityisesti tullivalvontaa ja verotarkastusta koskevien sääntöjen osalta.

— Turkin on tehostettava tullihallinnon lainvalvontavalmiuksia erityisesti laittoman kaupan ja tuoteväärennösten osalta. Samoin on jatkettava valmisteluja maan IT-järjestelmien liittämiseksi EU:n vastaaviin järjestelmiin.

— Turkin on poistettava tullittomuus tulliliiton piiriin kuuluvilta tavaroilta, joita Turkkiin tuleville matkailijoille myydään verottomien tavaroiden myymälöissä.

30 luku: Ulkosuhteet

— Turkin on lähennyttävä kantaa, jonka EU on esittänyt Dohan kehitysohjelmasta Maailman kauppajärjestössä, sekä EU:n OECD:ssä esittämiä kantoja.

— Turkin on vietävä päätökseen toimet, joilla se lähentyy Euroopan yhteisön yleistä tullietuusjärjestelmää.

— Turkin on jatkettava toimia puuttuvien vapaakauppasopimusten tekemiseksi kolmansien maiden kanssa yhteisön säännöstöä noudattaen.

31 luku: Ulko-, turvallisuus- ja puolustuspolitiikka

— Turkin on jatkettava kantojensa lähentämistä EU:n yhteisten kantojen, julistusten, julkilausumien ja virallisten yhteydenottojen kanssa yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan alalla.

— Turkin on lähennettävä suhteissa kolmansiin maihin harjoittamiaan politiikkoja ja kansainvälisissä järjestöissä esittämiään kantoja EU:n ja sen jäsenvaltioiden politiikkoihin ja kantoihin, joihin kuuluu myös kaikkien EU:n jäsenvaltioiden jäsenyys alan järjestöissä ja järjestelyissä, kuten Wassenaarin järjestelyssä.

32 luku: Varainhoidon valvonta

— Turkin on tarkistettava julkisen talouden sisäistä valvontaa koskevaa toimintapoliittista asiakirjaa ja alan lainsäädäntöä.

— Turkin on annettava lainsäädäntöä, jolla taataan Turkin tilintarkastustuomioistuimen toiminta ylimpien tarkastuselinten kansainvälisen järjestön (INTOSAI) vaatimusten ja ohjeiden mukaisesti.

— Turkin on luotava riippumattomasti toimiva petostentorjunnan koordinointielin EU:n taloudellisten etujen suojaamiseksi.

3.2 KESKIPITKÄN AIKAVÄLIN ENSISIJAISET TAVOITTEET

Taloudelliset kriteerit

— Turkin on saatettava yksityistämisohjelma päätökseen.

— Turkin on huolehdittava julkisen talouden kestävyydestä.

— Turkin on edelleen parannettava koulutuksen ja kansanterveyden yleistä tasoa ja kiinnitettävä erityishuomiota nuoriin ja naisiin.

— Turkin on saatettava maan infrastruktuuri ajan tasalle erityisesti energian ja liikenteen aloilla koko talouden kilpailukyvyn parantamiseksi.

Edellytykset täyttää jäsenyyteen liittyvät velvoitteet

2 luku: Työntekijöiden vapaa liikkuvuus

— Turkin on varmistettava, että julkisella työvoimapalvelulla on riittävät valmiudet osallistua Euroopan työnvälitysverkoston (EURES) toimintaan.

— Turkin on edelleen vahvistettava hallinnon rakenteita erityisesti sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisen osalta.

3 luku: Sijoittautumisoikeus ja palvelujen tarjoamisvapaus

— Turkin on poistettava loputkin rajoitukset, joita sovelletaan sijoittautumisoikeuteen ja vapauteen tarjota rajat ylittäviä palveluja.

— Turkin on jatkettava postipalveluja koskevan lainsäädännön yhdenmukaistamista yhteisön säännöstön kanssa.

— Turkin on jatkettava ammattipätevyyden vastavuoroista tunnustamista koskevan lainsäädännön yhdenmukaistamista yhteisön säännöstön kanssa ja erityisesti pyrittävä kumoamaan kansallisuutta koskevat vaatimukset.

5 luku: Julkiset hankinnat

— Turkin on pantava julkisia hankintoja koskeva strategia täytäntöön.

— Turkin on edistettävä sähköisten välineiden käyttöä hankintaprosessissa.

6 luku: Yhtiöoikeus

— Turkin on otettava käyttöön yleisesti sovellettava, EU:n normien mukainen kehys tilinpäätösraportointiin yrityskirjanpidon ja tilintarkastuksen osalta.

— Turkin on tiukennettava tiedonantovaatimuksia. Erityisesti on edellytettävä kaikilta yrityksiltä, että ne esittävät varmennetut lausunnot oikeushenkilön asemastaan ja konsolidoidut tilinpäätökset siten, että ne ovat julkisesti nähtävillä.

7 luku: Teollis- ja tekijänoikeuslaki

— Turkin on jatkettava lainsäädäntönsä yhdenmukaistamista ja huolehdittava siitä, että teollis- ja tekijänoikeuksia tosiasiallisesti noudatetaan.

8 luku: Kilpailupolitiikka

— Turkin on yhdenmukaistettava valtiontukia koskeva sekundaarilainsäädäntönsä.

— Turkin on huolehdittava valtiontukien avoimuudesta kahdenvälisesti tekemiensä sitoumusten mukaisesti. Yhteisölle on ilmoitettava kaikista käytössä olevista valtiontukiohjelmista ja yksittäisten tukien myöntämisestä on annettava ennakkoilmoitus.

10 luku: Tietoyhteiskunta ja tiedotusvälineet

— Turkin on jatkettava sähköistä viestintää koskevan yhteisön säännöstön saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä, pantava kyseinen lainsäädäntö täytäntöön ja valmisteltava markkinoiden täyttä vapauttamista.

— Turkin on jatkettava audiovisuaalialan lainsäädännön yhdenmukaistamista yhteisön säännöstön kanssa ja parannettava alan sääntelyviranomaisen riippumattomuutta ja hallinnollisia valmiuksia.

11 luku: Maatalous ja maaseudun kehittäminen

— Turkin on jatkettava maarekisterijärjestelmän ja kansallisen viljelijärekisterijärjestelmän kehittämistä maatalousmaan tarkastusten valmistelemiseksi.

— Turkin on aloitettava ympäristöön ja maaseutuun liittyvien pilottitoimien täytäntöönpanon valmistelu maatalouden ympäristötoimenpiteiden tulevaa täytäntöönpanoa silmällä pitäen.

12 luku: Elintarviketurvallisuus-, eläinlääkintä- ja kasvinsuojelupolitiikka

— Turkin on toteutettava eläintautien torjuntatoimia ja laadittava tautien hävittämissuunnitelmia, jos eläinterveystilanne sitä edellyttää.

— Turkin on parannettava laboratoriokapasiteettia ja torjuntavalmiuksia elintarvikkeiden turvallisuuden, eläinlääkinnän ja kasvinsuojelun aloilla erityisesti vertailulaboratorioiden, jäämien testauksen (torjuntasuunnitelmat mukaan luettuina) ja otantamenetelmien osalta.

— Turkin on yhdenmukaistettava tarttuvaa spongiformista enkefalopatiaa (TSE) ja eläimistä saatavia sivutuotteita koskeva lainsäädäntönsä ja aloitettava tarvittavan keruu- ja käsittelyjärjestelmän luominen.

13 luku: Kalatalous

— Turkin on luotava luotettava kalakantojen arviointijärjestelmä, jotta meren luonnonvaroista olisi käytettävissä tarkkoja tietoja.

— Turkin on mukautettava kalastusalusrekisterinsä EU:n vaatimuksiin.

14 luku: Liikennepolitiikka

— Turkin on jatkettava lainsäädäntönsä ja hallintonsa yhdenmukaistamista yhteisön liikennesäännöstön edellyttämällä tavalla erityisesti tieliikenteen ja lentoturvallisuuden osalta.

— Turkin on tehostettava valmiuksiaan panna EU:n säännöstö täytäntöön EU:n normien mukaisesti, mukaan lukien valvontatoimet.

15 luku: Energia

— Turkin on luotava kilpailukykyiset energian sisämarkkinat sähkö- ja kaasudirektiivien mukaisesti. Sen on jatkettava hallinto- ja sääntelyrakenteidensa lujittamista energiamarkkinoiden toimivuuden ja kilpailukyvyn takaamiseksi.

— Turkin on annettava ydinvoimalaki, jolla varmistetaan EU:n normeja vastaava ydinturvallisuuden korkea taso.

16 luku: Verotus

— Turkin on jatkettava valmiste- ja arvonlisäverojen yhdenmukaistamista erityisesti vähennysten, vapautusten, erityisjärjestelmien, veronpalautusten ja alennettujen verokantojen soveltamisen osalta.

18 luku: Tilastot

— Turkin on tehostettava valtion tilastokeskuksen (Turkstat) koordinointitehtävää ja parannettava sen hallinnollisia valmiuksia, jotta tietojen kerääminen, käsittely ja levittäminen voidaan hoitaa oikea-aikaisesti.

19 luku: Sosiaalipolitiikka ja työllisyys

— Turkin on jatkettava yhteisön säännöstön saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä ja lujitettava siihen liittyviä hallinto- ja täytäntöönpanorakenteita, myös työsuojeluhallintoa, yhteistyössä työmarkkinaosapuolten kanssa.

— Turkin on parannettava työmarkkinoihin ja yhteiskunnalliseen kehitykseen liittyviä arviointi- ja seurantavalmiuksia ja puututtava rakenteellisiin ongelmiin.

21 luku: Euroopan laajuiset verkot

— Turkin on annettava etusija liikenteen infrastruktuuritarpeiden arvioinnin (TINA) puitteissa nimetyille hankkeille ja Euroopan laajuisia energiaverkkoja koskevissa yhteisön suuntaviivoissa nimetyille yleishyödyllisille hankkeille.

22 luku: Aluepolitiikka ja rakennepolitiikan välineiden yhteensovittaminen

— Turkin on kehitettävä jatkossa mahdollisesti sovittavan yhteisön koheesiopolitiikan täytäntöönpanon edellyttämiä hallinnollisia valmiuksia keskus-, alue- ja paikallistasolla.

24 luku: Oikeus, vapaus ja turvallisuus

— Turkin on vauhditettava toimia yhdennetyn rajaturvallisuusjärjestelmän luomiseksi yhteisön säännöstön mukaisesti. Järjestelmän kulmakiviä ovat viranomaisten välinen tiivis koordinointi ja pätevä henkilöstö, ja siihen kuuluu muun muassa mekanismi kansainvälistä suojelua tarvitsevien henkilöiden tunnistamiseksi rajoilla.

— Turkin on jatkettava turvapaikkalainsäädäntönsä yhdenmukaistamista yhteisön säännöstön kanssa erityisesti poistamalla Geneven yleissopimuksen maantieteellistä soveltamista koskeva rajoitus ja tehostamalla toimenpiteitä pakolaisten suojelemiseksi, tukemiseksi ja kotouttamiseksi.

— Turkin on varmistettava, että maan lainsäädäntö on siviiliasioiden osalta yhdenmukainen yhteisön säännöstön kanssa, ja parannettava oikeuslaitoksen valmiuksia soveltaa yhteisön säännöstöä.

27 luku: Ympäristö

— Turkin on jatkettava yhteisön säännöstön saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä ja sen täytäntöönpanoa puitelainsäädännön, kansainvälisten ympäristösopimusten sekä luonnonsuojelua, veden laatua, kemikaaleja, teollisuuspäästöjä, riskinhallintaa ja jätehuoltoa koskevan lainsäädännön osalta.

— Turkin on jatkettava ympäristövaatimusten sisällyttämistä muihin alakohtaisiin politiikkoihin.

28 luku: Kuluttaja-asiat ja terveyden suojelu

— Turkin on varmistettava suojelun korkea taso valvomalla kuluttajansuojasääntöjen noudattamista ja kannustamalla kuluttajajärjestöjä niiden toiminnassa.

— Turkin on kehitettävä mielenterveyspalvelujen alalla avohoitopalveluja vaihtoehdoksi laitoshoidolle ja huolehdittava riittävien varojen osoittamisesta mielenterveyshuollolle.

29 luku: Tulliliitto

— Turkin on saatettava tullilainsäädännön yhdenmukaistaminen päätökseen kaksikäyttötuotteiden ja -teknologian, huumausaineiden esiasteiden sekä tuoteväärennösten ja laittomasti valmistettujen tuotteiden osalta.

32 luku: Varainhoidon valvonta

— Turkin on muutettava rikoslakiaan Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta tehdyn yleissopimuksen ja sen pöytäkirjojen edellyttämällä tavalla.

4. OHJELMASUUNNITTELU

Liittymiskumppanuudessa esitettyihin ensisijaisiin tavoitteisiin myönnetään rahoitustukea kahdesta rahoitusvälineestä: Vuonna 2006 ja sitä ennen hyväksytyt ohjelmat pannaan täytäntöön liittymistä valmistelevasta rahoitustuesta Turkille 17 päivänä joulukuuta 2001 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2500/2001 [1] mukaisesti. Vuodesta 2007 alkaen hyväksytyt ohjelmat ja hankkeet pannaan täytäntöön asetuksen (EY) N:o 1085/2006 mukaisesti. Komissio on ajankohdasta riippuen tehnyt/tekee näiden asetusten nojalla rahoituspäätöksiä, joiden perusteella komissio ja Turkki allekirjoittavat rahoitussopimuksen. Rahoitussopimukset ovat varsinaisten ohjelmien täytäntöönpanon oikeusperusta.

Turkki voi saada rahoitusta myös useita maita koskevista ja horisontaalisista ohjelmista.

[1] EYVL L 342, 27.12.2001, s. 1, asetus kumottu asetuksella (EY) N:o 1085/2006.

5. **EHDOLLISUUS**

Liittymistä valmistelevista välineistä hankkeiden rahoittamiseen myönnettävän yhteisön tuen ehtona on, että Turkki noudattaa EY:n ja Turkin välisten sopimusten mukaisia sitoumuksiaan, myös niitä, jotka on vahvistettu tulliliitosta tehdyssä päätöksessä N:o 1/95 ja muissa päätöksissä, jatkaa konkreettisia toimia Kööpenhaminassa vahvistettujen arviointiperusteiden täyttämiseksi ja edistyy ennen kaikkea tämän tarkistetun liittymiskumppanuuden ensisijaisten tavoitteiden täytäntöönpanossa.

Näiden yleisten ehtojen täyttämättä jättäminen saattaa johtaa siihen, että neuvosto tekee päätöksen rahoitustuen keskeyttämisestä asetuksen (EY) N:o 2500/2001 nojalla tai asetuksen (EY) N:o 1085/2006 21 artiklan nojalla. Yksittäisiin vuosiohjelmiin sisällytetään lisäksi erityisehtoja. Rahoituspäätösten tekemisen jälkeen Turkin kanssa allekirjoitetaan asiaa koskeva rahoitussopimus.

6. **SEURANTA**

Liittymiskumppanuuden täytäntöönpanoa tarkastellaan soveltuvin osin assosiaatiosopimuksella käyttöön otettujen mekanismien avulla, sekä komission määräaikaiskertomusten perusteella.

Assosiaatiosopimuksella perustetuissa alakomiteoissa on mahdollista tarkastella liittymiskumppanuuden ensisijaisten tavoitteiden saavuttamista ja lainsäädännön lähentämisessä, täytäntöönpanossa ja noudattamisen valvonnassa tapahtunutta edistystä. Assosiaatiokomitea käsittelee liittymiskumppanuuden ensisijaisiin tavoitteisiin liittyvää yleistä kehitystä, edistymistä ja ongelmia sekä alakomiteoiden sen käsiteltäviksi toimittamia erityiskysymyksiä.

Turkki ja komissio huolehtivat yhdessä liittymistä valmistelevien rahoitustukiohjelmien seurannasta yhteisen seurantakomitean / IPA:n seurantakomitean välityksellä. Jotta seurannan tehokkuus voitaisiin varmistaa, kustakin rahoitussopimuksesta rahoitettaviin hankkeisiin on sisällytettävä todennettavissa ja mitattavissa olevat tulosten osoittimet. Näihin osoittimiin perustuvan seurannan avulla komissio, yhteinen seurantakomitea / IPA:n seurantakomitea ja Turkki voivat tarvittaessa tarkistaa ohjelmien kurssia ja suunnitella uusia ohjelmia. Yhteinen seurantakomitea / IPA:n seurantakomitea huolehtii siitä, että liittymistä valmistelevista ohjelmista rahoitettavat toimet ovat liittymiskumppanuuden kanssa yhteensopivia.

Liittymiskumppanuutta mukautetaan tarvittaessa edelleen asetuksen (EY) N:o 390/2001 2 artiklan mukaisesti.